

Men det inte är så lätt att flytta en familj. Det går kanske inte att hitta ett nytt jobb och det kan vara svårt att rycka upp syskonen. Till slut togs beslutet att låta barnet börja på internatskolan.

Forskning om utvecklingsstörning och kommunikation visar att barn som lärt sig teckenspråk tidigt har lättare att delta i lek med andra barn än de som lärt sig teckna sent och att umgänge med jämnåriga är mycket viktigt och inte kan ersättas av vuxna.

Vändpunkten för föräldrarna kom när de besökte skolan. En förälder beskrev hur han upplevt den lokala särskolans undervisningssätt med tecken som stöd som hyfsat men att han tänkte om efter besöket på Åsbackaskolan. Där såg han hur kommunikationen med fullt utvecklat teckenspråk fungerade.

– För föräldrarna var barnets möjlighet att utveckla en god kommunikation det som avgjorde, säger Jari Linikko. De såg det också som viktigt

att barnet fick jämnåriga kompisar.

Så här sa en förälder:

”Att han får vara med på lika villkor, för det blir inte så när man tittar på syskonen. Han får vara med, men då är det på deras villkor, aldrig på hans.”

Eftersom barnet med funktionsnedsättningen krävde så mycket hade syskonen fått stå tillbaka. Genom placeringen på internaskolan fick familjerna avlastning och mer tid för sina andra barn. Det var något som också kunde väcka skuld känslor.

”Varför väljer föräldrar internatskola för sina döva barn med utvecklingsstörning” är en D-uppsats som publicerats i ”Nordisk tidskrift för specialpedagogik”.

– Studien handlar bara om föräldrar som valde internatskolan. Den tar inte upp hur föräldrar som valde särskolan där hemma resonerade. Det hade också varit viktigt att veta. ●

Vännerna är viktiga för barnen

Hur påverkas barn med hörselnedsättning av att gå på internatskola?

– Fördelen är att de kan få kompisar, nackdelen är att de kan bli för skickliga på att teckna så att familjen där hemma inte hänger med, säger Mats Grunlund, professor i handikappvetenskap och psykologi vid högskolan i Jönköping.

Det finns en risk att barnet blir isolerat, vare sig det bor hemma eller borta. Hemma kan resurserna för att lära teckenspråk vara bristfälliga. Då går det inte att uttrycka sig på något komplext sätt.

På en specialskola finns möjligheten att utveckla en kommunikation med kamrater och personal på skolan. Men risken finns att familjen där hemma inte hänger med.

– Den som inte kan prata med föräldrarna, morfar och syskon kan reagera med att dra sig undan. Ibland är det inte bra att vara för skicklig. Men det är heller inte bra att ha en alltför låg kommunikationsförmåga, säger Mats Grunlund.

– Anknytningen till föräldrarna behöver man sällan oroa sig för eftersom barnen i allmänhet bott hemma under småbarnsåren. Därmed finns grunden där. Men när man inte delar erfarenheter blir det svårare att umgås. Så blir det i alla familjer när barnen flyttar hemifrån, skillnaden är att det för de här barnen inte sker vid samma tid i livet som för andra.

Sydafrikansk forskning visar att det sociala nätverket kring familjen som har barn med utvecklingsstörning är mindre än hos andra och består av fler professionella personer. En svensk långtidsstudie av Mats Grunlund och Jenny Wilder bekräftar resultaten. I åtta familjer som har barn med kombinerade funktionsnedsättningar ser nätverkskartan olika ut. De som föräldrarna ser som nära anhöriga, kusiner, mor- och farföräldrar etc, får inte alls samma centrala placering av barnen. Dessa beskriver i stället personliga assistenter, lärare och andra professionella som viktiga personer. ●